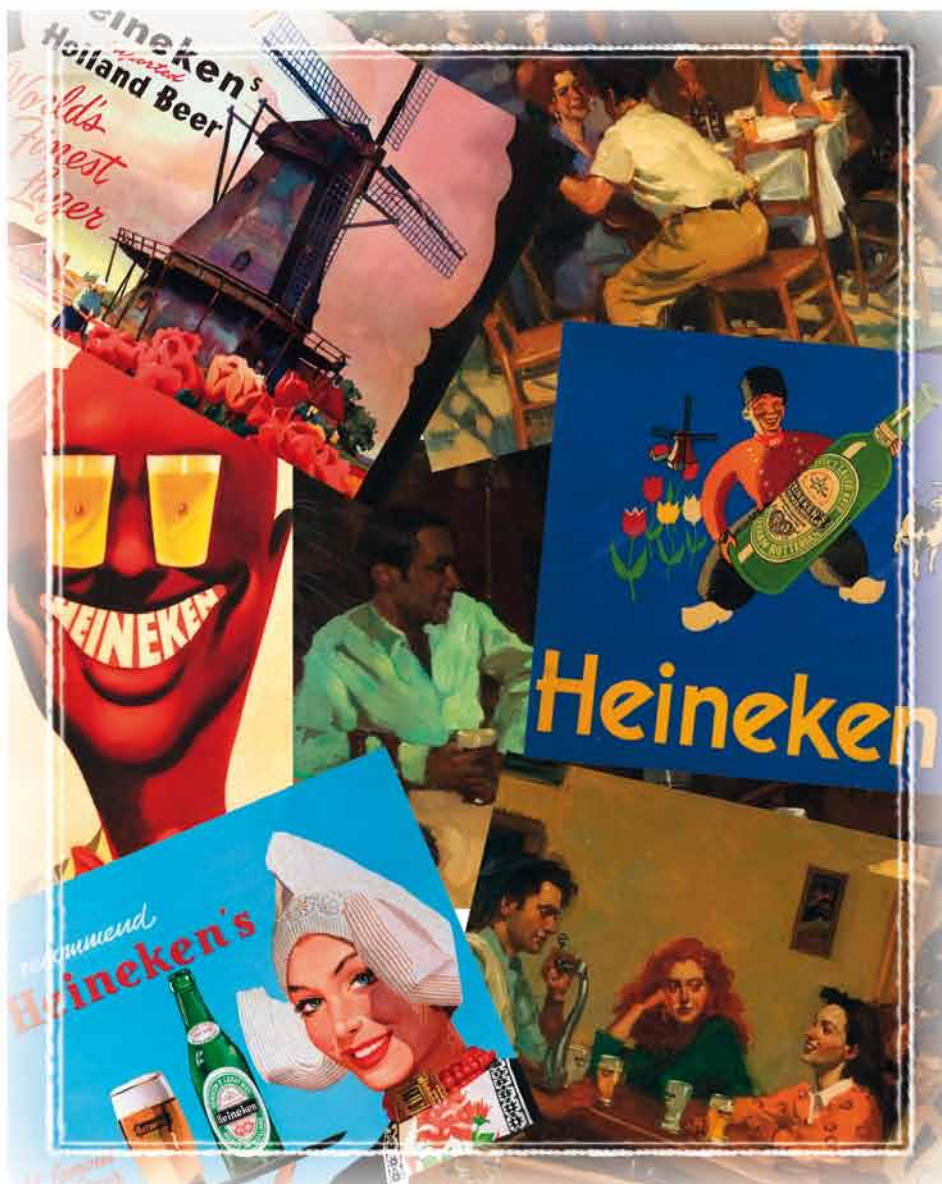

Stichting Heineken Collection

Jaarverslag 2011

Voorwoord

De taak van de Stichting Heineken Collection is het behoud op de lange termijn van het bedrijfs-historisch erfgoed – in zijn onderlinge samenhang – van Heineken NV en de aan haar gelieerde ondernemingen. De archieven en de collecties die de Stichting beheert zijn cultuur-historische bronnen die het verdienen onder de aandacht van een breed publiek te worden gebracht.

Sinds 2008 – jaar van oprichting van de Stichting – is de collectie die de Stichting Heineken Collection beheert, uitgebreid met een groot aantal bescheiden en voorwerpen. Veel van deze aanwinsten komen van de Heineken NV of zijn een gevolg van bedrijfsovernames. Naar aanleiding van recente overnames door Heineken NV dient de Stichting Heineken Collection haar taak als beheerder van het erfgoed scherper te definiëren. Met name als het gaat om de acquisitie van collecties die een gevolg zijn van internationale overnames. Uitgangspunt moet zijn dat de erfgoedcollecties van een bedrijf behouden blijven voor de plaats of omgeving waar deze zijn ontstaan. Immers binnen deze nationale/regionale context komt de geschiedenis van deze voorwerpen en bescheiden het beste tot hun recht. Voorop staat natuurlijk dat verantwoord en deskundig beheer gewaarborgd is. Is dat niet het geval, omdat het bedrijf wordt opgeheven, dan dient men te zoeken naar een ‘second best’ oplossing. In veel gevallen zal dan ‘maatwerk’ nodig zijn. Als kenniscentrum op het gebied van erfgoedbeheer kan de Stichting Heineken Collection een belangrijke bijdrage leveren aan het behoud van deze bedrijfscollecties.

De relatie ‘Amsterdam – Heineken NV’ krijgt de komende tijd extra aandacht in verband met twee belangrijke jubilea. In 2013 bestaat de Amsterdamse grachtengordel 400 jaar en in 2014 viert Heineken NV zijn 150 jarig bestaan. De grachtengordel die in 2011 op de World Heritage List is geplaatst, wordt opnieuw in beeld gebracht. De Heineken NV treedt op als co-founder van het nieuw uit te geven grachtenboek. De Stichting Heineken Collection ontwikkelt samen met de Amsterdamse Museumapp een tweetalige Heineken Heritage Hike, waarin de belangrijkste Heineken plaatsen in de Amsterdamse binnenstad worden opgenomen. Ter gelegenheid van het 150 jarig bestaan van de Heineken NV in 2014 verschijnt een publicatie over de oprichter, Gerard Adriaan Heineken (1841 – 1893), en een publicatie over de 150 jarige geschiedenis van het bedrijf. Ligt bij de eerste publicatie vooral de nadruk op de rol van Gerard Adriaan Heineken in de Amsterdamse samenleving in de tweede helft van de negentiende eeuw, in de tweede publicatie wordt de ontwikkeling van Heineken NV tot wereldconcern belicht. Met grote belangstelling wordt uitgekeken naar de presentatie van beide publicaties in het jubileumjaar.

Jan Boomgaard, voorzitter.

De Stichting Heineken Collection

De Stichting Heineken Collection is in 2008 opgericht met als doel het behoud en beheer van het historisch erfgoed van Heineken N.V. In anderhalve eeuw is de onderneming onder leiding van vier generaties Heinekens uitgegroeid van een Amsterdamse brouwerij met één biermerk tot een mondiaal opererend concern met wereldwijd bekende merken en vele lokale bieren.

Al vanaf het begin van de jaren zeventig begon Heineken N.V. onder leiding van Alfred Heineken, in navolging van zijn grootvader Gerard Adriaan, met het bijeenbrengen van een collectie historische voorwerpen waarin meer dan 150 jaar nationale en internationale brouwerijgeschiedenis ligt opgesloten: de Heineken Collection. Zij vertelt het verhaal van een brouwerij als onderneming en als merk, van het ondernemen, produceren en verkopen van bier in binnen- en buitenland. En zij weerspiegelt een voortdurend veranderend leef- en consumptiepatroon en de rol van Heineken in de maatschappij.

De Heineken Collection is gehuisvest in de oude

Heineken brouwerij aan de Stadhouderskade te Amsterdam. Zij omvat een rijke verzameling brouwerij- en biergerelateerde voorwerpen, een omvangrijke foto- en filmcollectie, historische bedrijfsarchieven, uitgebreide reclamearchieven en een kunstverzameling. De kern van de verzamelingen wordt gevormd door het erfgoed van de Amsterdamse brouwerijen van Heineken en Amstel. Ook het erfgoed van brouwerijen en biermerken die in de loop der jaren door Heineken zijn opgebouwd of geïncorporeerd, vormt een onderdeel van de verzameling: Tiger in Azië, Star in West-Afrika, Vollenhoven in Amsterdam of Brand in Limburg, om er maar enkele te noemen. Behalve de geschiedenis van de grote 19e-eeuwse stadsbrouwerijen in Nederland maakt de Collection dus ook het verhaal zichtbaar van een nationaal en internationaal expanderende brouwerij.

Als kenniscentrum voor de brouwerijgeschiedenis vervult de Stichting Heineken Collection een belangrijke rol in de maatschappij. Zij dient als bron van kennis en informatie voor instellingen en particulieren met betrekking tot de geschiedenis van het bier in Nederland en de merken die in het Heineken concern zijn opgegaan.

Uit de verzameling gedigitaliseerde glasnegatieven: koetsier met paard op de binnenplaats van de brouwerij in Rotterdam, ca 1920

Registratie

In 2011 werd opnieuw een groot aantal records aan de collectie database toegevoegd, wat het totaal aantal objectrecords per 31 december bracht op 21.789.. De uitgebreidere inventarisatie en documentatie in verband met het aanstaande jubileum 150 jaar Heineken vertaalde zich in de database in de toename van het aantal gebeurtenissen-, literatuur- en personen/instellingenrecords met respectievelijk 75, 70 en 1.028 records.

De uren voor de registrator van de Brand collectie werden vanaf eind 2010 teruggebracht van 24 naar 8 uur per week. In 2011 werd prioriteit gegeven aan het ontsluiten van het Brand archief. Eind 2010 werd besloten dat een voorlopige inventarisatie van het Brand Archief niet uitbesteed zou worden, maar door de eigen registrator in huis uitgevoerd zou worden. Foto's, advertenties en andere beelddocumenten die worden aangetroffen in het archief en die meer

4

De aluminium Heineken STR-bottle werd geïntroduceerd in 2011. Onder 'black light' wordt een design met sterren en lijnen zichtbaar. Het flesje werd ontwikkeld door reclamebureau dBOD.

Uit de verzameling gedigitaliseerde glasnegatieven: de speciaal geconstrueerde HBM bierkist voor 24 flessen Heineken bier voor de binnenlandse markt, een vinding van een van de personeelsleden, 1931

thuishoren in de beeldbank van de Brand Collectie, worden overgeheveld naar de beeldbank. In TMS wordt de herkomst uit het archief genoteerd, in het archiefoverzicht wordt verwezen naar de beeldbank [met objectnummer]. Er werd ca. 11 meter aan financiële boekdelen geïntroduceerd en 1.60 meter van de losse, ongeordende documenten [voorlopige inventarisnr. 1 t/m 122]. Het totaal van het archief wordt geschat op ca. 25 meter. De archiefstukken kregen tegelijkertijd de nodige materiele verzorging. Na afronding van de inventarisatie zal het archief worden overgedragen aan het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg in Maastricht. Ook bij Brand werd er voor gekozen om naast het archiveren, heel gericht enkele afgeronde beeldcollecties te registreren in de database TMS. In totaal werden 236 grotendeels wat oudere zwart wit foto's geregistreerd, vooral foto's van de gebouwen en de inrichting van de brouwerij. Daarnaast werden een collectie bierflesetiketten en nieuwe aanwinsten geregistreerd en gefotografeerd. Nieuwe aanwinsten bestaan grotendeels uit nieuw uitgekomen glazen, verpakkingen en reclameuitingen rond het vernieuwde Brand logo en het nieuwe Brand Weizen. In totaal werden 617 Brand objecten toegevoegd aan de database.

Digitalisering

Mede ten behoeve van het schrijven van een nieuwe bedrijfsgeschiedenis over Heineken door de Universiteit Utrecht is in 2011 een omvangrijk digitaliserings project gerealiseerd waarbij Heineken personeelsbladen, jaarverslagen en series notulen van raden van bestuur en commissarissen van Heineken NV en zijn rechtsvoorgangers zijn gedigitaliseerd en online beschikbaar gesteld voor derden. Inzage in notulen is mogelijk na autorisatie. Met dit project is een begin gemaakt om ook het dynamisch archief van het Concern secretariaat van de onderneming online beschikbaar te maken.

Naast de archiefbestanden is een verzameling bouwtekeningen van zowel de Heineken als de Amstelbrouwerij gedigitaliseerd en een grote verzameling glasnegatieven. Mooie oude opnamen van zowel de Heineken als de Amstelbrouwerij kunnen op deze wijze voor het publiek beschikbaar komen.

Ook dit jaar is veel tijd gestoken in het toegankelijk maken van het digitaal beeldarchief door middel van Extensis.

De database bevat inmiddels zo'n 23.000 beelden. Hiervan is ca. 70% geïnventariseerd. Afgelopen jaar werd het beeldmateriaal toegevoegd uit de magazines "Horizon" en "World of Heineken". Tevens is een ruime sortering materiaal verworven van externe studio's waar het internationale "Heineken Brandportal" en de "Heineken Navigator" worden onderhouden.

Om Extensis in ruimere kring beschikbaar te stellen worden selecties gemaakt met betrekking tot beschikbaarheid dan wel geschiktheid van het beeldmateriaal. Dubbel beeldmateriaal wordt afgeschermd evenals beeldmateriaal dat niet rechtenvrij is. De bedoeling is om het systeem uit te breiden met een webmodule. Via dit webportaal kunnen gebruikers met een (tijdelijk) login de database raadplegen. Op deze wijze kan zonder tussenkomst van medewerkers beeldresearch gedaan worden.

Er is een begin gemaakt met het plaatsen van een identieke kopie bij Heineken van het hoge-resolutie archief dat zich op de servers bij Collection Fulfillment bevindt. Hiertoe is door IMCO een netwerkschijf beschikbaar gesteld, waarop de bestanden real-time tussen Fulfillment en Heineken uitgewisseld gaan worden. Op deze wijze is een veilige omgeving ontstaan, omdat de bestanden nu op twee fysieke locaties beschikbaar zijn.

De inventarisatie van de audiovisuele collectie gaat door op drie fronten: inventarisatie van de video cassettes in het depot, invoer van de nieuwe acquisities (digitalisatie van bestaande films en video's), en inventarisatie van de films in depot bij NIBG (niet systematisch, alleen als er een kopie uitgenomen is om het te laten digitaliseren). In totaal zijn er 41 geheel nieuwe films / video's in de catalogoog toegevoegd, en 164 nieuwe dragers (kopieën van nieuwe of bestaande films/video's). Er is bijzondere aandacht gegeven aan films die van belang waren voor de productie van THE MAGIC OF HEINEKEN (films over het bedrijf en over Alfred Heineken).

Een drank op het te verschijnen boek over Gerard Heineken in het nieuwe Heineken heritage cafe 'De Hooiberg'.

Restauratie

Een witte art deco tapzuil werd gerestaureerd en werkend gemaakt ten behoeve van de inrichting van het Café-interieur van Café De Hooiberg op de Vijfde Verdieping van de Brouwerij aan de Stadhouderskade, Amsterdam.

Twee in 2010 gerestaureerde schilderijen van Theresia Peizel-Ansingh en Harm Kamerlingh Onnes gingen samen met een houtsnede van 'De vermaerde koopstadt van Amstelredam' naar het restauratieatelier van Francien van Daalen in Haarlem om opnieuw ingelijst te worden.

Acquisities

Door koop of schenking werden ook dit jaar weer nieuwe objecten verworven. Door personeelsleden werden foto's geschonken, ansichtkaarten, opmerkelijke Heineken omdozen uit Port Hartcourt, Nigeria, uit de jaren zestig, promotieartikelen van het Congolese biermerk Ngok'. Uit Groot-Brittannië kwam een veel gebruikte Heineken radio in de vorm van een bierblikje, ca. 1975, uit het bezit van oud-beurshandelaar Mervyn Hughes. Ook ontving de stichting een rijk bewerkte sierdolk (khanjar) uit Abu Dhabi, een relatiegeschenk aan de CEO van het Heineken concern.

Vanuit het Heineken concern werden de nieuwe producten, design verpakkingen, glazen en POS materiaal verworven.

Uit de voorraden van de Brand Store 'Heineken The City' werd designkleding van de Nederlandse ontwerpers Shoe, Bas Kosters en Daryl van Wouw verworven.

6

De acquisitie van Master materiaal van de film MEGA-FACTORIES: HEINEKEN, THE INSIDE STORY is niet gelukt vanwege bezwaar van de rechthebbende National Geographic - wel hebben wij zichtkopieën op lagere resolutie kunnen krijgen. Een lange versie van de film BEIERSCH BIERBROUWERIJ DE AMSTEL, AMSTERDAM (1928), in depot bij het Nederlands Film Instituut Eye, is op digitale drager gekopieerd. Ook hebben wij 11 films in depot bij het Instituut voor Beeld & Geluid, en 2 video's uit eigen kluis laten digitaliseren. Er is een traject begonnen om master materiaal van de filmserie DOOR EN DOOR HEINEKEN (2000-2006) te acquireren. Ook is een groot aantal access kopieën van bestaande collectie items laten maken op verzoek van de productie van THE MAGIC OF HEINEKEN.

Jack in 2009 ontworpen door Bart Kosters, geïnspireerd door heritage materiaal uit de Heineken Collection

Presentatie

Website

De website werd uitgebreid met vier digitale themapresentaties: Amstel 140 jaar, Animatiefilms, Zoeterwoude: een brouwerij in een park en Pasteur en het mysterie van de gist.

Op de website werden links geplaatst naar de archieven van Heineken, Van Vollenhoven en Amstel in het Stadsarchief Amsterdam.

Een presentatie van de Stichting Heineken Collection werd geplaatst op de website van de Vereniging Bedrijf en Historie: www.vbh-bedrijfshistorie.nl.

't Brandgeveul

Er is een plan gemaakt voor de herinrichting van 't Brandgeveul. Daarvoor zijn enkele redenen aan te voeren: De presentatie zoals die er nu ligt, is inmiddels al enkele jaren oud. Vernieuwing van de presentatie voor het publiek is geen overbodige luxe. De conditie waaronder de objecten getoond worden is niet optimaal. Vervanging van enkele objecten is daarom noodzakelijk. Bij de herinrichting worden ook enkele aanpassingen gedaan die de condities voor de objecten moeten verbeteren.

De collectie is inmiddels voor een groot deel ontsloten en daaruit kan nu een goede selectie worden gemaakt. Zowel logistiek als inhoudelijk zijn er wensen voor aanpassingen. De eerste verdieping van het museum is destijds provisorisch ingericht met minimale middelen. Dit is door de jaren heen uitgegroeid tot een rommelig geheel. Met name deze verdieping verdient daarom nieuwe aandacht.

Voor de herinrichting is overleg geweest met zowel interne als externe partijen. Het is de bedoeling dat de herinrichting in 2012 zijn beslag krijgt.

Publicaties

In samenwerking met Uitgeverij Bekking & Blitz werd de uitgave van een assortiment heritage merchandise gerealiseerd: een verjaardagskalender, ansichtkaarten en notitieboekjes, allen samengesteld met Heineken heritage beeldmateriaal.

In het kader van het 150-jarig bestaan van de onderneming in 2014 is een project opgestart om tot een publicatie over de stichter van de onderneming Gerard Heineken te komen. Er is een opdracht gege-

ven aan een externe auteur om het boek te schrijven en er is een begeleidingscommissie samengesteld waarin zowel de Stichting is vertegenwoordigd als externe deskundigen.

Bruiklenen

Voor de tentoonstelling over Zeeuwse brouwerijen (sept.-okt. 2011) in de Zeeuwse bibliotheek werden 15 objecten uitgeleend, onder andere bierkisten, een graanpaard, twee handbottelmachines en een bierfilter.

Aan het Amsterdam Museum werden voor de permanente expositie de troffel en troffelbak uitgeleend die in 1867 werden gebruikt bij het leggen van de eerste steen van de Heineken Brouwerij te Amsterdam. Ook werd meegewerkt aan een tijdelijke overzichtstentoonstelling Nederlandse geschiedenis, georganiseerd door het NHM in de Zuiderkerk in Amsterdam.

Levering footage

De productie van THE MAGIC OF HEINEKEN heeft het werk bepaald voor een grote deel van het jaar. Er is in totaal vier en half uur van "master quality" materiaal en meer dan 11 uur aan "viewing" materiaal ter beschikking gesteld. Voor de Heineken Experience is een geluidsband gemaakt en zijn 16 video's afgeleverd die nu in gebruik zijn in de tentoonstelling. Een van onze films is ook aan het Museum Willet-Holthuizen in Amsterdam op digitale drager gegeven voor gebruik in hun tentoonstelling.

Levering beeldmateriaal

In 2011 werden door Collection Fulfillment 168 afdrukken gemaakt van beelden uit de Heineken Collectie. Grotere projecten waren met name de inrichting van de nieuw verworven kantoren van Heineken (A/Stad3 en 4), de opening van het Financial Shared Services kantoor in Krakow en de herinrichting van de unit in Etten-Leur.

De distributie van digitaal materiaal bedroeg in 2011 circa 1300 stuks. De toename ten opzichte van 2010 is voornamelijk te danken aan de beeldverzoeken voor de filmprojecten 'Megafactories' en 'Heineken, the Magic'. Daarnaast kwamen de verzoeken voor-

namelijk van Heineken Nederland, Heineken USA, en Heineken France.

Kenniscentrum

Vele vragen met betrekking tot alle aspecten van de geschiedenis van de onderneming werden ook dit jaar weer beantwoord. Veel vragen komen uit de onderneming zelf, vragen van het publiek komen ofwel via consumentenservice ofwel via de collectie website. Frequent informeert men naar de waarde van artikelen die men in huis heeft. Inhoudelijke expertise werd onder andere ingebracht bij de productie van de documentaire The Magic of Heineken. The story of the Family, the Company and the Beer (première in 2012) en de ontwikkeling van Heinekens 2012 Limited Edition Pack (heritage bottles). In verband met frequent terugkerende publieksvragen werden drie PowerPointpresentaties samengesteld: één over de geschiedenis van de Heineken brouwerij aan de Stadhouderskade en twee over de ontwikkeling van het Heineken etiket in binnen- en buitenland.

Externe contacten

In het kader van informatie- en kennisuitwisseling werden contacten onderhouden met diverse bedrijfshistorische instellingen zoals de Stichting Bedrijfsgeschiedenis en de Vereniging Bedrijf en Historie. Laatstgenoemde kwam op 10 maart op bezoek bij de Stichting Heineken Collection. Zij kreeg een introductie van de Collection Manager en een kijkje in de verzamelingen. Aansluitend kreeg het gezelschap kreeg een rondleiding door de Heineken Experience.

De Collection Manager is bestuurslid van Biermuseum De Boom te Alkmaar en woonde diverse vergaderingen bij.

Er zijn contacten gelegd met het Museum of the Image (MOTI), voorheen het Graphic Design Museum in Breda. Dit resulteerde in de afspraak dat in 2012 in MOTI een half jaar lang een kleine presentatie uit de Brand Collectie zal worden getoond, als onderdeel van de semipermanente tentoonstelling '100 Years of Dutch Graphic Design'. Er is gekozen voor een presentatie rondom het in 1963 compleet nieuwe, moderne logo van Brand. De keuze voor het thema en de selectie werden door de Brand Collectie in overleg met het museum gemaakt.

Organisatie

Algemeen

De Stichting Heineken Collection heeft geen personeel in vaste dienst. Het bestuur verricht zijn werk belangeloos. Voor de uitvoerende taken is een parttime medewerker vanuit Heineken gedetacheerd en worden vakspecialisten extern ingehuurd. Totale bezetting ca 2,5 fte.

In de verslagperiode kwam het bestuur zes maal bijeen.

Bestuurssamenstelling

Functie	Naam
Voorzitter	Jan Boomgaard
Secretaris	Henri Reuchlin
Penningmeester	Casper de Nooijer
Lid	Henk Helleman

Naam	Functie
Annesietske Stapel, gedetacheerd vanuit Heineken Interna- tional BV	Hoofd Conservator
Extern ingehuurd	Conservator/registrator
Extern ingehuurd	AV-specialisten
Extern ingehuurd	Registrator/collectiebe- heer Brand
Extern ingehuurd	Registrator digitaal archief

STICHTING HEINEKEN COLLECTION

gevestigd te Amsterdam

JAARREKENING 2011

STAAT VAN BATEN EN LASTEN over het jaar 2011

BATEN	Schenkeningen	€ 60.000,00	
	Licenties	€ 3.989,00	
	Overige opbrengsten	€ 14,00	
	Totaal baten		€ 64.003,00
LASTEN	Restauratie	€ 1.287,00	
	Publicaties	€ 49.768,00	
	Vergoedingen	€ 240,00	
	Literatuur en abonnementen	€ 28,00	
	Kantoorkosten	€ 79,00	
	Overige kosten	€ 561,00	
	Totaal kosten		€ 51.963,00
	Positief resultaat over het jaar 2011		€ 12.040,00

STAAT VAN BEZITTINGEN EN SCHULDEN per 31 december 2011

BEZITTINGEN	Heineken Collection verkregen door schenkingen	p.m.	
	Gekochte materialen t.b.v de Heineken Collection	€ 120,00	
	Website	€ 14.470,00	
	Saldo rekening ING Bank	€ 66.607,00	
	Vordering BTW	€ 167,00	
	Debiteuren	€ 2.035,00	
	totaal bezittingen		€ 84.399,00
SCHULDEN	Crediteuren	€ 182,00	
	Voorziening	€ 50.000,00	
	totaal schulden		€ 50.182,00
	EIGEN VERMOGEN per 31 december 2011		€ 34.217,00

Toelichting:

Heineken NV heeft, evenals in 2009 en 2010, aan de Stichting in 2011 een bedrag van € 10.000 geschonken. Daarnaast heeft de Stichting € 50.000 aan schenkingen ontvangen voor de verwezenlijking van een boek over G.A. Heineken.

De post publicaties bestaat uit de vorming van een voorziening van € 50.000 in verband met de verwezenlijking van een boek over G.A. Heineken en is gecorrigeerd voor een nagekomen creditnota in verband met het in 2010 uitgegeven boek over Amstel.

De door de Stichting ontvangen licenties hebben betrekking op het gebruik door derden – veelal ondernemingen behorende tot de Heineken groep – van beeld- en geluid dragers welke eigendom zijn van de Stichting; het is niet mogelijk een prognose te maken van de in 2012 te verwachten baten.

Aldus vastgesteld op 2 augustus 2012

